

Műemlékvédelmi szakemberek Szegeden

A Műemlékek és Történelmi Együttesek Nemzetközi Tanácsa — az ICOMOS — 19 ország szakembereinek részvételével kedd óta Budapesten és Kecskeméten tartja egyhetes tudományos találkozóját a legutóbbi évszázad építészeti értékeinek, épületegyüttesének, történelmi városrészeinek védelméről. A tanácskozás résztvevői tegnap, csütörtökön Szegedre látogattak, hogy megismerjék a város sajátos törekvéseit az épületvagyon megőrzésére, gondozására, a jellegzetes városkép megőrzésére.

Az ICOMOS-tanácskozás

vendégeit a tanácsközpontjában délelőtt fogadta Prágai Tibor, a tanács elnöke általános helyettese, s tájékoztatta a műemlékvédelmi szakembereket Szegednek az 1879-es árvíz utáni fejlődéséről. Dr. Román Andrásnak, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága titkárnak kalauzolásával ezután több órás városnéző sétára indultak a tudományos tanácskozás vendégei, akik a délutáni órákban Kiskunhalason folytatták az előföldi városok építészeti tájékoztató tanulmányútjukat.

Pezsgőszőlőt termő körzet

Pezsgőszőlőt termő körzet lesz Etyek környéke, ahol évszázados múltja van már a gyöngyöző ital előállításához szükséges alapanyag — a savakban gazdag borok — termesztésének. A Hungaróvin etyeki célgazdasága — ahonnan a Törley pezsgő alapanyagának fele származik — arra vállalkozott, hogy több évtizedes termesztési tapasztalatait hasznosítva a környéken gazdálkodó termelőszövetkezetek és állami gazdaságok bevonásával megkétszerezi a táj szőlőtermő területét.

Oktatáspolitikai feladatok a szakszervezeti munkában

Ülésezett a Pedagógus Szakszervezet elnöksége

A Pedagógusok Szakszervezetének elnöksége tartott ülést tegnap, csütörtökön Újszegeden, a megyei tanács oktatási központjában. A tanácskozás témája a Pedagógusok Szakszervezete megyei bizottságának a megye oktatáspolitikai feladatait segítő intézkedési terve, valamint az 1981-82-es intézményi és területi ifjúsági parlamentek tapasztalatairól szóló beszámoló volt.

A Pedagógus Szakszervezet központi vezetőségének titkárait, osztályvezetőit és a megye illetékes szakembereit az ülés elnöke, Kiss Gyula, a központi vezetőség alelnöke köszöntötte, majd az írásban korábban közreadott intézkedési tervhez Fabula András megyei titkár fűzött kiegészítőt. Délután a tanácskozás résztvevői Opusztaszerre látogattak. Az ülésen ott volt és szót kért dr. Kocz János, a megyei pártbizottság titkára is.

A Művelődési Minisztérium a közelmúltban végzett általános felügyeleti vizsgálatának tapasztalataihoz kapcsolódik a megyei bizottság intézkedési terve, amelyk összefoglalja azokat a feladatokat, amelyek a megyei bizottság tevékenységét a következő években meghatározzák. Ezek között szerepel az új dokumentumok sikeres bevezetésének segítése — új tankönyvek kipróbálása, társadalmi vitáinak lebonyolítása — továbbá az, hogy az alkotó, újító pedagógusokat támogassák, az új módszereket, eljárásokat széles körben terjesszék az újító klubja keretében, az intézményi demokráciát erősítsék,

a hátrányos és veszélyeztetett gyermekekkel való differenciált foglalkozást megszervezzék, emeljék a felnőttoktatásban résztvevők számát és segítsék a megyei továbbképzési és módszertani intézet, valamint a szegedi tanárképző főiskola pedagógus továbbképzési munkáját. A Pedagógus Szakszervezet megyei bizottsága támogatja azokat a törekvéseket, amelyek az általános felügyelet követelményrendszerének egységesítésére irányulnak, szorgalmazza a következetesebb káderpolitikát, a vezetők továbbképzésének rendszeresebb megvalósítását, szorosabb kapcsolatot alakítanak ki a néprönt pedagógiai bizottságával.

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az oktatáspolitikában ma az egyik leginkább tisztázásra, megoldásra váró kérdés a munkahelyi demokrácia mind tökéletesebb megvalósítása és a vezetők véleményezése. Ebben a feladatban fontos szerep vár a munkaközösségekre. Amennyiben ezek segítik a tanárokat az alkotó légréteg kialakításában, abban, hogy őszintén, megalapozottan hangoztassák véleményüket — máris jól szolgálják a demokrácia megvalósításának ügyét. Ma már nem is ez az alapkérdés, hanem a következő: hogyan alakul a vezetők és a beosztottak viszonya?

A vezetők véleményezésére szükség van, ám a társadalom nem szokott hozzá a bírálatához, sokan tartanak attól, hogy az a vezető tekintélyt rombolja. A megoldás még várat magára: egyelőre szakszervezeti ügy

maradt, annak ellenére, hogy valójában az állami intézményrendszer gondja. A véleménynyilvánítás következményeitől való félelmet kell az emberekben megszüntetni — ez a munkahelyi demokrácia kulcskérdése. Ugyanakkor Csongrád megye oktatáspolitikai eredményeivel országos tekintélyt vívott ki magának, viszont az eredmények széles körű ismerettségéhez hiányzik a megfelelő propaganda. Több javaslat vetette fel: alapítsanak önálló megyei pedagógiai díjat. A megye az oktatáspolitikai feladatok megoldásában országosan is előkelő helyet foglal el. Az óvodai és a napközi ellátottság aránya magasabb az országos átlagnál. Tennyel persze bőven marad: a meglévő feszültségeket kell megszüntetni, legalább átmeneti megoldásokat keresni olyan kérdésekben, mint például a diákétkeztetés. A demográfiai hullám a következő években az iskolákban jelent gondot, olyannyira, hogy a középfokú oktatásban kell megoldani — nem feltétlenül a kétfázisú tanítással — a megnövekedett létszámú osztályok elhelyezését. Aránymódosulás lesz a középfokú oktatásban a gimnáziumok javára. A megye gimnáziumai — Szeged kivételével — egyelőre elbírák a terhelést.

A tanácskozás résztvevői egyetértettek abban, hogy a megtárgyalt feladatok megoldásához társadalmi összefogásra van szükség. Ebben számítanak a Pedagógusok Szakszervezetének aktív közreműködésére.

H. K.

Bővül az „Ezermester” Új üzlet nyílik

Még nincs két éve, hogy az Ezermester Vállalat délnyugati területi igazgatósága Újszegeden, a Székely soron kapott új, modern irodát. Tetszetős, korszerű a berendezés, bár kissé zsúfoltnak tűnik. Íróasztal íróasztal hátán, alig fért ki a kávé. Oldalazva jutunk az iroda kisebb helyiségeibe, az igazgató rezidenciájába. Azzal szemben kis, rövid folyosón a boltok árucikkeiből összeválogatott vitrin. Inkább a maguk kedvéért rendezhették be, az ügyfelek aligha gyönyörködhetnek benne.

Bennünket nem zavar a helyszűke — mondja dr. Lelle Andrásné területi igazgató —, csak legyen elegendő telefonunk. Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyében összesen hat üzletünk van. Rajtuk kívül mindhárom KISZ-bizottsággal, úttörőelnökséggel tartanunk kell a napi kapcsolatot.

Az ezermesterboltok gondoskodnak az úttörő-, kisdobosmozgalom, a KISZ-esek, ifjú gárdisták ruháiról, a legapróbb jelvényről, a komplett öltözékről. Barkácsfelszereléseket, alap-

anyagokat árúsítanak. Halottam jó néhány kritikus megjegyzést, valamennyiről: csúnyák az alkalmi jelvények, emblémák, például a Forradalmi ifjúsági napok, a Szegedi ifjúsági napok jelvényei, rossz minőségű, nyúlós anyagúak reklámatrikói, s a vásárlók nem is igen ismerik valóságos áruválasztékukat, csupán a leggyakoribb, leghétköznapiabb cikkeket.

Sajátos cikkeket árúsítunk, de a küllemükért nem mi vagyunk a felelősek. Az árszabályok is ugyanúgy vonatkoznak ránk is, mint bármely más üzletre. Területünkön az utóbbi években szerencsére folyamatosan tudtuk bővíteni, a tanácsok segítségével, hálózatunkat. Kecskeméten barkácműhely, Békésen és Szanazugon ideiglenes kölcsönzőt működtetünk. Július közepén nyílik Szegeden, az Arany János utca 1-3. szám alatt legújabb üzletünk. Hogy miért oly fontos ez? A szegedi Kigyó utcai boltunkat hadd hozzam példának! Kicsi alapterülete miatt állandóan raktározási

gonddal küzdöttünk, árubeutatóról szó sem lehetett. Mindent egymás hegyére-hátára tornyoztak, nemhogy a vevők, gyakran a boltosok sem tudták, mi, hol található. De azért még így is kielégítettük a keresletet, ruházati cikkekkel. Turisztikai cikkeknek, játékoknak azonban már nem jutott hely. Ezzel az új üzlettel nagyjából Szegeden is, mint mást, megoldódik örökös helyszűkünk.

Boltosaink minden ifjúsági rendezvényen megtalálhatók — társadalmi munkában árúsítanak, a KISZ-iskolán állandó pavilonunk működik, ez is a mi sajátosságunk. Még javítani szeretnénk a reklámmunkánkon. Részt veszünk a Szegedi Ipari Vásáron, szélesebb választékot rendezünk idén kedvezményes áruválasztékot. Ha már a választékról esett szó, meg kell említenem, minőségi változás várható az egyenruhák kapcsolatban. Finom, könnyen kezelhető ingeket, tetszetősebb, szebb színű szoknyákat, nadrágokat vásárolhatunk vevőink.

Mit, hol kereszének a szegediek az új üzlet megnyitása után?

A Kigyó utcában maradnak a barkácsszerszámok, -anyagok, ott lesz kapható olcsó tapéta, különféle padlóburkolók, de kerti szerszámok is, faanyagok (egy-fajta anyagmentést is vállaltunk), hirdástechnikai alkatrészek. Az egyenruhák, a sport- és turisztikai cikkek, a játékok az Arany János utcában vásárolhatók meg, július közepétől.

Már csak egyetlen dolog hiányzik a város fiataljainak. Egy üzlet, ahol sport- és turisztikai cikkeket kölcsönözhetnek.

Bizom abban, hogy kölcsönzőt is sikerül létrehozunk. Jó okom van rá, mert a városi tanácsolt minden segítséget megkapunk a közeljövőben nyíló új üzletünk létrehozásához, a kivitelezőket pedig — a CSOMITERV KISZ-bizottsága készítette társadalmi munkában a terveket, az Építőipari Szövetkezet és az IKV a kivitelezőnk — példás gyorsasággal dolgoztak.

M. E.

A hársfák védelmében

A városgondnokság jelentése szerint újabb kártevők rongálják Szeged fáját. Két lábon járnak és virágyűjtőnek álcázzák magukat. A szép hársfasorokat lepik el, legtöbbször a reggeli órákban, és fűrészszel-baltával tarolják a virággal megrakott ágakat. A pusztításnak talán legotrombább módja ez. Természetesen nem lehet mentés, hogy a hársfavirág gyönyörűsége, és jó pénz adnak érte.

A lakók legtöbbször tehetetlenek, hiszen a fák gyilkosai agresszív természetűek. Aki a várost rongálja, aki közteret és szép utcát teszi tönkre, nyilván elnyeri az emberek ellenszenvét, de ennél határozottabb intézkedésekre lenne szükség.

Magyar-szovjet kooperációban

Zöldborsó-betakarító gép

Csütörtökön új típusú, önjáró zöldborsókombáján állt munkába az Orosházi Állami Gazdaságban. A Hódmezővásárhelyi Mezőgazdasági Gépgyártó Vállalatnál magyar-szovjet kooperációban készített gépet ez alkalommal mutatták be bulgáriai, csehszlovákiai, jugoszláviai, NDK-beli és szovjetunióbeli szakembereknek. A kombáján Diesel-üzemű motorját, futóművét, s az erőátviteli ré-

szeket a szovjetunióbeli Tarnopoli Kombájnár szállította, míg a szedő-, cséplő- és vászerezőket, automatikus vezérlőberendezését a vásárhelyiek készítették. Az új konstrukció lényegesen meggyorsítja és egyszerűíti a zöldborsó betakarítását.

Az új típusú borsóbetakarító sorozatgyártását előreláthatóan jövőre kezdik meg a vásárhelyi üzemben.

Vasúti előszállítások

A Vasutasok Szakszervezetének elnöksége csütörtökön a MÁV idei előszállításainak tapasztalatairól tárgyalt. 1982. első négy hónapjában a rakedási versenyben résztvevő feladók vállalatok 6 millió 910 ezer tonna árut szállítottak vasúton, ebből a többlet feladás több mint egymillió tonna volt. Ebben az időszakban 111 átvevő vállalattal kötöttek előszállítási szerződést, akik átlagosan 20 százalékos fuvardíj visszatérítést kaptak.

Az előszállítás lehetőségeivel az év első negyedében a vártnál kevésbé éltek a vállalatok, ami a kedvezőtlen időjárás és az építőanyagok hiányának visszafelé az idén újabb kedvezményeket kaptak a vállalatok.

csak január-február táján véglegesítették, így előzetes anyagmegrendeléseiket az eddigi tapasztalatokra támaszkodva, rutinszerűen adták fel, késve kötötték meg szállítási szerződéseiket. Ugyanakkor az is hátrányosan hat az előszállítás szervezésére, hogy kedvezményt csak a fuvarozás költségviselőjének, az árut fogadónak tud adni a vasút. A feladót, akitől a szállítás időpontja függ, nem tudja anyagilag érdekeltté tenni a vasúti gépjárműpark egyetlen kihasználásában.

Kedvezően hatott ugyanakkor az előszállítások alakulására, hogy az idén újabb kedvezményeket kaptak a vállalatok.

Az Egészségügyi Minisztérium tájékoztatója

Az iraki egészségügyi hatóságok külön orvosi igazolást kérnek az egy hónapnál hosszabb időtartamra Irakba utazó, illetőleg szabadságról oda visszatérő munkavállalóktól és családtagjaiktól. Az előírt vizsgálatok egy részét az üzem orvosi szolgálat, ennek hiányában az illetékes megyei (városi) kórház-rendelőintézet üzemegészségügyi szakrendelése végzi, amelyet minden esetben követni kell speciális vizsgálatoknak, az Orvostovábbképző Intézet Trópusi Egészségügyi Intézetében. (Budapest, XIII., Vágány utca 2., telefon: 409-142, rendelési idő: hétfőtől péntekig 8 és 10 óra között, vagy csoportos vizsgálat esetében előzetesen telefonon egyeztetett időpontban.)

Csak ezen intézet által kiadott orvosi igazolást fogadják el az iraki hatóságok. A trópusi egészségügyi intézetben történő jelentkezéskor a kiutazóknak át kell adni az üzemorvosi szolgálat, illetőleg az üzemegészségügyi szakrendelés által végzett vizsgálat leletét, orvosi véleményét. A trópusi egészségügyi intézet igazolása nélkül a négy hétnél hosszabb időre Irakba utazókat (szabadságról oda visszatérőket) az iraki hatóságok visszaküldetik. (MTI)

Idén, negyedszer

Móra-napok a hatszázasban

Idén negyedik éve, s így már hagyományosnak is mondható, hogy a 600. számú Ipari Szakmunkásképző Intézet igazgatósága ház pályázatot hirdetett tantestületének és diákjainak. Az utóbbiak, a tanulók a jól ismert, kétévenként megrendezésre kerülő Alkotó Ifjúság pályázaton indulhatnak, de, hogy alkotókévdük ne lankadjon, s azért is, hogy minél alaposabb, igazságosabb legyen a dolgozatok kiválogatása, évente kapnak lehetőséget. Nem rossz a módszer, napjainkban különösen nem, mert mind gyakrabban hallani alkotói, újító kedvtelenségről. Az övéknél szokatlanabb a tanárok pályázata.

Ennek célja, ahogy Hofgang Péter igazgató megfogalmazta az, hogy a pedagógusok az iskolai közösséget alkotó műhelynek is tekintsek. A tanítás, nevelés során szerzett tapasztalataikat,

bevált módszereiket, újfajta kísérleteiket továbbíthassák kollegáiknak, méghozzá meg lehetőséget igényességgel készített tanulmányok formájában. Hogy az iskola eme módszere is jó, bevált, azt az bizonyítja, hogy a kétségtelenül pluszmunkát kívánó pályázatok népszerűek a tanárok körében.

Az idei Móra-napokra 19 pedagógus nyújtotta be pályamunkáját. Kelemen Péterné az autóvilamosági és autószerelési tagozatosok számára készített 110 oldalas feladatgyűjteményt. Lovász Ferenc-Pitrik József, Diaporáma készülék alkalmazása a szakrajz tanításában címmel a tanulók térszemléletének fejlesztéséről értekezett. Bizonyítva, hogy a készülék kiválóan alkalmas a tárgyak, anyagok elemzésénél. Tóth Béla, a csészerező szakmában leggyakrabban előforduló műveleteket dolgozza fel a szemléltetés minden igényének megfelelően. A különböző gyakorlati módok leírására a szerző még az esztétikai nevelés szempontjaira is gondolt. Pitrik József arra vállalkozott, hogy feltárja és összegezze az újítómozgalom helyzetét a szakmunkásképzésben. Pályamunkáikért az erkölcsi elismerésen túl értékes pénzjutalomban is részesültek, (összesen 16-an). Szeptembertől a tanításban hasznosíthatják valamennyi házi ötleteiket. Úgy hírlik, eddig sem került egyetlen egy sem az irattárba.